| | |
|---|---|
| Súd: | Okresný súd Kežmarok |
| Spisová značka: | 4C/47/2019 |
| Identifikačné číslo súdneho spisu: | 8419202997 |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 07. 12. 2021 |
| Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: | JUDr. Erika Borovská |
| ECLI: | ECLI:SK:OSKK:2021:8419202997.8 |

# ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Kežmarok sudkyňou JUDr. Erikou Borovskou v spore žalobcov: v 1./ rade: W. X., I..: XX.XX.XXXX, Z. Š. XX, XXX XX Ľ., v 2./ rade: V. X., I..: XX.XX.XXXX, Z. Š. XX, XXX XX Ľ., v 3./ rade: S. M., I..: XX.XX.XXXX, Z. L. XX. XXX XX B., právne zastúpení: AK JUDr. Anton Hencovský & spol., so sídlom Františkánska 3, 040 01 Košice, proti žalovanej: KOOPERATIVA poisťovňa a.s., Vienna Insurance Group, Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava, IČO: 00 585 441, právne zastúpená: JUDr. Félix Neupauer - advokát, so sídlom Dvořákovo nábrežie 8/A, 811 02 Bratislava, o ochranu osobnosti a poskytnutie nemajetkovej ujmy v peniazoch, takto

**r o z h o d o l :**

I. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobkyni v 1. rade 35.000 eur, žalobcovi v 2. rade 20.000 eur a žalobkyni v 3. rade 10.000 eur, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

III. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcom v 1. - 3. rade náhradu trov konania v plnej výške s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením vyšší súdny úradník.

**o d ô v o d n e n i e :**

1. Žalobou podanou na tunajší súd dňa 15.10.2019 sa žalobcovia domáhali na žalovanej zaplatenia náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú utrpeli pri úmrtí blízkeho príbuzného, žalobkyňa v 1. rade ako manželka nebohého vo výške 50.000 eur, žalobca v 2. rade ako syn nebohého vo výške 50.000 eur a žalobkyňa v 3. rade ako dcéra nebohého 35.000 eur, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

2. Žalobu zástupca žalobcov odôvodnil tak, že dňa 31.01.2018 v čase okolo 6.45 hod po ceste č. R. na ulici K. O. N. v smere na Mesto M. Z. viedla vodička W.. W. B. osobné motorové vozidlo továrenskej značky G. F., evidenčné číslo N. XXXBT, pričom pri prejazde križovatky ulíc K., W. Y., X.. X. J. F. H. v dôsledku nedostatočného venovania sa vedeniu motorového vozidla a situácii v cestnej premávke, hlavne situácii na tam nachádzajúcom sa prechode pre chodcov, narazila do tam nachádzajúceho sa chodca Ľ. X., prechádzajúceho cez vozovku po prechode pre chodcov, kde pri dopravnej nehode utrpel Ľ. X. zranenia, na následky ktorých dňa 19.02.2018 zomrel. Vodička motorového vozidla W.. W. B. bola Okresným súdom Kežmarok dňa 19.07.2018 právoplatne odsúdená za prečin usmrtenia podľa § 149 ods.1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na ust. § 138 písm. h) Trestného zákona.

3. Tragickou smrťou manžela a otca Ľ. X. v dôsledku dopravnej nehody zo dňa 31.01.2018 došlo k mimoriadne významnému, hlbokému a nenapraviteľnému zásahu do práv žalobcov na ich súkromie a rodinný život. Žiadna forma morálneho zadosťučinenia nepostačuje na primerané vyváženie a zmiernenie vzniknutej nemajetkovej ujmy žalobcov, ktorých právo na ochranu osobnosti bolo porušené

neodstrániteľnými následkami. Žalobcovia veľmi ťažko po psychickej stránke znášajú tragické úmrtie blízkeho člena rodiny, čo sa prejavuje v ich každodennom živote, ktorý sa nenávratne po dopravnej nehode zmenil. Majú stavy úzkosti, sú podráždení a rozcitliveli. Neprejde deň, aby si na neho nespomenuli, ako aj na okolnosti dopravnej nehody, pri ktorej zomrel. Nevedia si predstaviť, že by sa niekedy v budúcnosti dokázali zmieriť so stratou manžela a otca.

4. Žalobkyňa v 1. rade je manželkou nebohého Ľ. X.. S manželom, s ktorým žili v spoločnej domácnosti, mala veľmi blízke citové väzby. Smrťou manžela stratila možnosť realizácie ďalšieho rozvoja rodinného života s manželom, a tým je o citový vzťah k nemu ako k najbližšiemu rodinnému príslušníkovi nenapraviteľne a trvalo ochudobnená. Tragická strata manžela u nej predstavuje silne traumatizujúcu udalosť, ktorej negatívne dôsledky ju budú ovplyvňovať do konca života. Od dopravnej nehody trpí úzkosťami, depresívnou poruchou hlbokého spánku a poruchou pamäte. Podstupuje psychologickú a psychiatrickú liečbu. V minulosti bola niekoľkokrát operovaná s trvalými následkami rôzneho charakteru, čo si vyžadovalo pomoc manžela. Ten ju vozil autom na vyšetrenia a pomáhal jej pri každodenných činnostiach. Bez neho si často nevie sama pomôcť, vzhľadom aj na to, že jej deti sú počas dňa v práci.

5. Žalobca v 2. rade je synom nebohého Ľ. X.. S otcom mal veľmi blízke citové väzby, žili v spoločnej domácnosti. Smrťou otca stratil možnosť realizácie ďalšieho rozvoja rodinného života s otcom, a tým je o citový vzťah k nemu ako k najbližšiemu rodinnému príslušníkovi nenapraviteľne a trvalo ochudobnený. Tragická strata otca u neho predstavuje silne traumatizujúcu udalosť, ktorej negatívne dôsledky ho budú ovplyvňovať do konca života. Od dopravnej nehody trpí poruchami spánku, úzkosťami, neustále sa v noci budí a nevie sa s otcovou tragickou smrťou vyrovnať.

6. Žalobkyňa v 3. rade je dcérou nebohého Ľ. X.. S otcom mala veľmi blízke citové väzby, pravidelne sa navštevovali a trávili spolu veľa času. Smrťou otca stratila možnosť realizácie ďalšieho rozvoja rodinného života s otcom, a tým je o citový vzťah k nemu ako k najbližšiemu rodinnému príslušníkovi nenapraviteľne a trvalo ochudobnená. Tragická strata otca u nej predstavuje silne traumatizujúcu udalosť, ktorej negatívne dôsledky ju budú ovplyvňovať do konca života. Trpí stavmi úzkosti, podráždenosti a rozcitlivenosti, s neustálymi myšlienkami na otca.

7. Právny základ žaloby zástupca žalobcov odôvodnil poukazom na čl. 19 ods. 2 Ústavy SR, podľa ktorého každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života, a ust. § 11 a § 13 ods. 1, 2 a 3 Občianskeho zákonníka, upravujúcimi právo na ochranu osobnosti, najmä života a zdravia. Zodpovednosť žalovanej za nemajetkovú ujmu, ktorá žalobcom neoprávneným zásahom do ich súkromného a rodinného života vznikla, je daná euro konformným výkladom pojmu „náhrada škody na zdraví“ v ust. § 4 ods. 2 písm. a) zákona č.381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, s prihliadnutím k samotnému účelu povinného zmluvného poistenia z hľadiska zodpovednosti za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vyvolaný prevádzkou dopravného prostriedku. Žalobou uplatnený nárok tak predstavuje škodu v zmysle zákona č. 381/2001 Z.z., ktorá je krytá povinným zmluvným poistením. To vyplýva z ustálenej judikatúry súdov Slovenskej republiky, predovšetkým z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 6 MCdo 1/2016 zo dňa 31.07.2017 publikovaného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov SR č. 8/2018 pod číslo R 61/2018, podľa ktorého „sa škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. má rozumieť aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná“. V zmysle tohto záveru v danej veci je daná pasívna legitimácia žalovanej ako poisťovne, v ktorej bolo v čase dopravnej nehody povinne zmluvne poistené vozidlo zn. G. F., ev. č. N. XXXBZ, číslo poistnej zmluvy XXXXXXXXXX. Žalobcovia výzvou zo dňa 29.03.2019 vyzvali žalovanú na náhradu nemajetkovej ujmy uplatnenú v tomto konaní. Žalovaná požadovanú náhradu žalobcom nezaplatila s odôvodnením, že na uplatnený nárok sa poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla upravené v zákone č. 381/2001 Z.z. nevzťahuje.

8. Spolu so žalobou zástupca žalobcov označil a súdu predložil listinné dôkazy, a to rovnopis rozsudku Okresného súdu Kežmarok zo dňa 19.07.2018 č. k. 7T 78/2018-319, úmrtný list Ľ. X., výzvu žalobcov na zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy zo dňa 29.03.2019 a stanovisko žalovanej k výzve zo dňa 09.04.2019.

9. Uznesením zo dňa 23.10.2019 súd podľa § 167 ods. 2 Civilného sporového poriadku vyzval žalovanú na vyjadrenie k žalobe a pripojeným listinám v lehote 15 dní od doručenia uznesenia. Na výzvu žalovaná reagovala podaním zo dňa 28.11.2019, ktorým zástupca žalovanej namietol miestnu nepríslušnosť Okresného súdu Kežmarok na konanie a požiadal o postúpenie veci Okresnému súdu Bratislava I. ako súdu miestne príslušnému na konanie. Námietku odôvodnil tak, že žalovaná je právnickou osobou so sídlom v obvode Okresného súdu Bratislava I., ktorý podľa § 13 a § 15 Civilného sporového poriadku je tak všeobecným súdom žalovanej miestne príslušným konanie v danej veci. Vo veci nie je daná žiadna z osobitných miestnych príslušností upravených v § 19 Civilného sporového poriadku.

10. Podaním zástupca žalovanej súčasne navrhol žalobu v celom rozsahu zamietnuť. Namietol uplatnený nárok ako čo do právneho základu s tým, že žalovaná nie je v konaní vecne pasívne legitimovaná, tak aj čo do jeho výšky s tým, že dôvodnosť výšky uplatnených nárokov žalobcovia nepreukázali a požadovaná výška náhrady nie je primeraná. Uviedol, že slovenská právna úprava a judikatúra súdov SR, z ktorej je v danej veci potrebné vychádzať, už jednoznačne vyriešila diferenciáciu pojmov „náhrada škody na zdraví“ a „náhrada nemajetkovej ujmy“. Ust. § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z. obsahuje taxatívny výpočet prípadov, ktoré podliehajú poistnému krytiu, a ktoré z hľadiska rozlíšenia tohto, čo poisťovňa odškodňuje, sú plne v zhode s pojmami v právnej úprave § 442 a nasl., vrátane § 444 Občianskeho zákonníka. Pod pojem „náhradu škody na zdraví“ preto podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. nemožno subsumovať aj náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúcu z ust. § 13 Občianskeho zákonníka, pokiaľ sa tak poistený s poisťovňou nadštandardne nedohodne v poistnej zmluve. Poukázal na nález Ústavného súdu SR sp.zn. IV. ÚS 60/2010 zo dňa 20.01.2011, uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo 18/2013 zo dňa 05.12.2013, rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo 176/2012 zo dňa 26.09.2013 a uznesenie Ústavného súdu SR sp.zn. I. ÚS 137/07 zo dňa 23.08.2007. Pre prípad, že súd dospeje k záveru, že žalovaná ako poisťovňa je v konaní vecne pasívne legitimovaná, namietol existenciu priamej príčinnej súvislosti medzi dopravnou nehodou ako poistnou udalosťou a žalobcami tvrdenou nemajetkovou ujmou s tým, že zásah do osobnostných práv žalobcov nastal sprostredkovane až v dôsledku reakcie na následky dopravnej nehody. V tejto otázke poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo 32/2007 zo dňa 29.03.2007 a rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 2Cdo 73/2006 zo dňa 30.01.2007. Tiež na rozsudok ESD zo dňa 10.12.2015 vo veci C-350/14 Lazar, v ktorom Európsky súdny dvor ujmu pozostalých pri úmrtí blízkej osoby pri dopravnej nehode opakovane označil ako „nepriame následky tejto nehody“, a skonštatoval, že „škodu predstavuje ujma na zdraví s následkom smrti dcéry pána Lazara. Ujmu, ktorú utrpeli jej rodinní príslušníci, treba ako takú považovať za nepriame následky nehody“. Ďalej uviedol, že v prípade záveru o vecnej pasívnej legitimácií žalovanej v konaní je potrebné skúmať aj počínanie vinníka dopravnej nehody a všetky okolnosti na jeho strane (osobné a majetkové pomery), ktoré sú rozhodné pre rozsah zodpovednosti žalovanej a výšku požadovanej náhrady z hľadiska jej primeranosti. Navrhol vykonať dôkaz výsluchom svedka vodičky W.. W. B..

11. Uznesením zo dňa 14.02.2020 súd podľa § 167 ods. 3 Civilného sporového poriadku vyzval zástupcu žalobcov na vyjadrenie k vyjadreniu zástupcu žalovanej k žalobe v lehote 15 dní od doručenia uznesenia. Podaním zo dňa 24.04.2020 zástupca žalobcov oznámil, že nesúhlasí so žalovanou, že v danej veci je uplatniteľná len všeobecná miestna príslušnosť súdu podľa § 13 a § 15 Civilného sporového poriadku. Zastáva názor, že žalobcovia sú v konaní v pozícii poškodených, čo ich plne legitimuje uplatniť si žalobu aj na súde podľa § 19 písm. b) Civilného sporového poriadku upravujúceho osobitnú miestnu príslušnosť súdu, tzn. na súde, v obvode ktorého nastala skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody. Toto ust. hovorí o nároku na náhradu škody. Je irelevantné, z akého titulu škoda vznikla. V sporoch o náhradu škody, vrátane náhrady nemajetkovej ujmy, je dôležité zistiť skutkový stav veci. Ust. § 19 písm. b) Civilného sporového poriadku preto vychádza zo zásady procesnej hospodárnosti, rýchlosti a väčšej účinnosti súdneho konania na súde v obvode ktorého k škodovej udalosti došlo. Pre hospodárny a efektívny priebeh súdneho konania o náhradu škody je výsostne dôležité zabezpečiť priamu participáciu poškodených, resp. ich prítomnosť na výsluchoch.

12. V podaní zástupca žalobcov ďalej vyjadril nesúhlas aj s námietkou nedostatku vecnej pasívnej legitimácie žalovanej ako poisťovne v konaní. Trval na tvrdení, že žalovaná je v konaní vecne pasívne legitimovaná. Nesúhlasil s tvrdeniami zástupcu žalovanej, že v danej veci je nevyhnutné prihliadať iba na vnútroštátnu právnu úpravu a slovenskú judikatúru. Prednosť práva EÚ pred vnútroštátnym právom zakladá priamo Ústava SR (čl. 1 ods. 2, čl. 7 ods. 2 a ods. 5). Súdny dvor EÚ v rozsudku C-22/12 Haasová jasne zadefinoval, za splnenia akej podmienky je v rámci vnútroštátnej právnej úpravy zahrnutá do poistného krytia povinného zmluvného poistenia aj náhrada nemajetkovej ujmy spôsobená blízkym

osobám obetí usmrtených pri dopravných nehodách. Toto podmienkou je, že túto náhradu upravuje z titulu občianskoprávnej zodpovednosti poisteného vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. V danom prípade ide o občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobcov, a to do práva na súkromný a rodinný život. Uviedol, že súčasná rozhodovacia prax súdov SR je v otázke vecnej pasívnej legitimácie poisťovne v spore o náhradu nemajetkovej ujmy utrpenej smrťou blízkej osoby pri dopravnej nehode už ustálená. Tento názor potvrdzuje záver vyslovený Najvyšším súdom SR už v žalobe označenom rozsudku Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6 MCdo 1/2016 zo dňa 31.07.2017 publikovanom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov SR č. 8/2018 pod č. R 61/2018. V tomto rozsudku Najvyšší súd SR skonštatoval, že pri výklade pojmu „škoda“ pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení je potrebné vychádzať z chápania tohto pojmu v komunitárnom práve, pretože citovaný zákon bol výsledkom transpozície smerníc EÚ, ktoré boli nahradené t.č. platnou smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel. K zhodným záverom v otázke vecnej pasívnej legitimácie poisťovne v obdobných sporoch dospel Najvyšší súd SR už aj v ďalších rozhodnutiach, a to v uznesení sp. zn. 6Cdo 143/2017 zo dňa 27.02.2018 a tiež v uznesení sp.zn. 6Cdo 215/2017, v ktorom súčasne vyslovil, že „rozhodnutia SD EÚ C-22/12 vo veci Haasová a Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. I. ÚS 474/2016, ako aj rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 6 MCdo 1/2016, predstavujú ustálenú rozhodovaciu prax v riešení otázky pasívnej legitimácie poisťovne v spore o náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla“. Poukázal tiež na nález Ústavného súdu SR sp.zn. II. ÚS 695/2017 zo dňa 05.12.2018 s tým, že v tomto náleze sa ústavný súd vyporiadal s otázkou diferenciácie pojmov občianskeho práva „škoda„ a „ujma“. Uviedol, že z hľadiska zodpovednosti žalovanej v danej veci nie je významné, či neoprávnený zásah do práv žalobcov bol spôsobený zavinene, nezavinene, vedome alebo nevedome, nakoľko ide o objektívnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv. Vodička motorového vozidla poisteného u žalovanej sa bez akýchkoľvek pochybností svojim konaním dopustila prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona a inému spôsobila smrť z nedbanlivosti. Jej konaním tak došlo k neoprávnenému zásahu do práv žalobcov a k vzniku ujmy. Existencia príčinnej súvislosti medzi týmto protiprávnym konaním vodičky a nemajetkovou ujmou vzniknutou žalobcom je tak nespochybniteľná.

13. Súd námietku miestnej nepríslušnosti Okresného súdu Kežmarok na konanie vznesenú žalovanou stranou nepovažoval za dôvodnú. Preto na túto námietku aplikujúc postup podľa § 42 Civilného sporového poriadku neprihliadol a spor prejednal a rozhodol. Súd sa stotožnil s argumentáciou zástupcu žalobcov, že v danej veci je daná aj osobitná miestna príslušnosť Okresného súdu Kežmarok, a to podľa ust. § 19 písm. b) Civilného sporového poriadku. Podľa tohto ustanovenia popri všeobecnom súde žalovaného je na konanie miestne príslušný aj súd, v ktorého obvode nastala skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody. Z dôvodov, ktoré podrobne súd ďalej rozvádza, súd zastáva názor, že škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej už len „Zákon č. 381/2001 Z.z.“) je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla (R 61/2018). Aktuálna judikatúra (R 61/2018, III. ÚS 666/2016) už bez akýchkoľvek pochybností potvrdzuje líniu, v zmysle ktorej euro konformnému a ústavne konformnému výkladu pojmu „škoda na zdraví“ pre účely poistného krytia zodpovedá rozširujúci výklad tohto pojmu. Niet žiadneho rozumného dôvodu, prečo by rovnaký rozširujúci výklad pojmu „škoda“ nemal byť uplatnený aj pri pravidlách miestnej príslušnosti súdu na konanie vo vzťahu k ust. § 19 písm. b) Civilného sporového poriadku. V danom prípade k dopravnej nehode, ktorá viedla žalobcov k uplatneniu nároku na náhradu nemajetkovej ujmy na súde, došlo v Kežmarku. Preto žalobcovia podľa § 19 písm. b) Civilného sporového poriadku mohli žalobu podať aj na Okresný súd Kežmarok a aj ten je na prejednanie a rozhodnutie sporu miestne príslušný. Súd zastáva názor, že právna teória a prax aj vo vzťahu k miestnej príslušnosti v obdobných prípadoch už v minulosti prijala tento názor. Napr. v uznesení Krajského súdu v Ostrave sp.zn. 8Co 39/2011 zo dňa 28.01.2010 (judikatúra ČR je vzhľadom na porovnateľný právny vývoj v minulosti plne použiteľná), podľa ktorého možnosť výberu miestnej príslušnosti súdu, v ktorého obvode došlo ku skutočnosti, ktorá zakladá právo na náhradu škody sa vzťahuje aj na konanie o náhradu nemajetkovej ujmy. Opačný záver by v praxi viedol k tomu, že v podstate všetky obdobné spory proti žalovanej ako poisťovni, prípadne aj proti iným poisťovniam rovnako prevažne sídliacim Bratislave, by museli byť vedené spravidla na jednom okresnom súde, čo zrejme nebolo úmyslom zákonodarcu.

14. Uznesením zo dňa 02.06.2020 súd podľa § 167 ods. 4 Civilného sporového poriadku vyzval zástupcu žalovanej na vyjadrenie k vyjadreniu zástupcu žalobcov k vyjadreniu žalovanej k žalobe v lehote 15 s dní od doručenia uznesenia. Uznesenie bol zástupcovi žalovanej doručené dňa 22.06.2020. Na výzvu nereagoval.

15. Súd vec prejednal na pojednávaní konanom dňa 09.11.2021 za prítomnosti zástupcov oboch sporových strán. Zástupca žalobcov na pojednávaní trval na podanej žalobe a svojich doterajších vyjadreniach s tým, že určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy ponecháva na úvahu súdu. Zástupca žalovanej taktiež zotrval na svojich predchádzajúcich vyjadreniach s tým, že v prípade záveru súdu o opodstatnenosti právneho základu uplatnených nárokov, výška nárokov sa javí neprimeraná. Uviedol, že priemerná výška odškodnenia priznávaná súdmi pri neoprávnenom zásahu do súkromných a rodinných vzťahov v obdobných veciach predstavuje štandardne 15.000 eur na jednu poškodenú osobu. Požiadal, aby výšku nárokov žalobcov určil súd podľa zásad spravodlivosti, primeranosti a proporcionality. Súd na tomto pojednávaní vykonal dokazovanie v celom rozsahu návrhu oboch sporových strán. Pojednávanie odročil na 07.12.2021 za účelom vyhlásenia rozsudku. Dokazovaním vykonaným vo veci súd zistil nasledovný skutkový stav:

16. Z obsahu trestného spisu Okresného súdu Kežmarok sp.zn. 7T 78/2018 súd zistil, že právoplatným rozsudkom Okresného súdu Kežmarok č.k. 7T 78/2018-319 zo dňa 19.07.2018 bola obžalovaná W.. W. B., I.. XX.XX.XXXX, O. B., G. Z. Ž. Č.. XX, T. N., uznaná za vinnú, že dňa 31.01.2018 v čase okolo 6.45 hod po ceste č. R. na ulici K. O. N. v smere od obce K. na mesto M. Z., viedla osobné motorové vozidlo továrenskej značky G. F., evidenčné číslo N. XXXBT, pričom pri prejazde križovatky ulíc K., W. Y., X..X. J. F. H. v dôsledku nedôsledného venovania sa vedeniu motorového vozidla a nedôsledného venovania sa situácii v cestnej premávke, hlavne situácii na tam nachádzajúcom sa prechode pre chodcov, čo bolo v rozpore s ustanovením § 3 ods. 2 písm. a), § 4 ods. 1 písm. c),e) a f) zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, na prechode pre chodcov narazila do tam nachádzajúceho sa chodca Ľ. X., I.. XX.XX.XXXX, B. G. Z. Ľ., Š.B. Č.. XXX/XX, T. N., prechádzajúceho cez vozovku po prechode pre chodcov, z jej pravej strany na ľavú z pohľadu smeru jazdy vyššie uvedeného osobného motorového vozidla, kde pri dopravnej nehode utrpel Ľ. X. zranenia - mozgovo-lebečné poranenie s krvácaním pod mozgové obaly pri pomliaždení mozgu, zlomeninu jarmovej kosti vľavo so zlomeninou hornej čeľuste, tržnú ranu ľavého lakťa a odreninu ľavého kolena a ľavého členku, na následky ktorých zranení Ľ. X. dňa 19.02.2018 zomrel. Teda, že inému z nedbanlivosti spôsobila smrť závažnejším spôsobom konania, čím spáchala prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na ust. § 138 písm. h) Trestného zákona. Týmto rozsudkom bola za to odsúdená na trest odňatia slobody v trvaní 24 mesiacov s podmienečným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu 36 mesiacov, a bol je uložený aj trest zákazu činnosti viesť všetky druhy motorových vozidiel po dobu 42 mesiacov. Podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku poškodené strany Ľ. X. boli so svojimi nárokmi na náhradu škody odkázané na civilný proces. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 19.07.2018.

17. Podľa výpovede žalobkyne v 1. rade, ktorú žalovaná strana nijako nespochybnila, žalobkyňa v 1. rade bola manželkou nebohého Ľ. X. cca 47 rokov, od roku 1971 až do jeho smrti 19.02.2018. Po celú dobu žili v spoločnej domácnosti. Žili dobre. Manžel nechodil do krčmy, neflákal sa, všetko dokázal opraviť. Bol šikovný. Spoločnými silami sami svojpomocne postavili rodinný domček. Všetko si robili sami. Veľmi jej chýba. Nemôže odvtedy spávať, je to hrozné. Nedá sa zabudnúť, myslí na neho dennodenne. Chodila aj na psychiatriu. Žili v spoločnej domácnosti aj so synom a nevestou, nevesta sa o ňu pol roka starala. Teraz je doma sama, lebo obaja sú v práci. Ak je potrebné s ňou ísť k lekárovi, berú si dovolenky. Má za sebou 10 operácii. Nemôže chodiť autobusom kvôli únikom moču a stolice. Bojí sa kvôli tomu niekde ísť, aj do kostola. S manželom všade chodili spolu autom. Teraz chodí autom so synom.

18. Podľa výpovede žalobcu v 2. rade, ktorú taktiež žalovaná strana nijako nespochybnila, žalovaný v 2. rade je synom nebohého Ľ. X.. Otca vnímal ako kamaráta. Všetko robili spolu, spolu sa radili. Spolu zatepľovali rodinný dom. Od malička bol s ním. Nebral ho len ako otca, ale ako človeka, na ktorého sa dá spoľahnúť. Je ťažké bez neho žiť. Všetko ma teraz na vlastnej hlave. Otec bol dobrý a výnimočný človek. Nepozná svojho rovesníka, ktorý by mal takého otca. Aj jeho deti ho mali veľmi radi, chýba im. Smrť otca bola ranou, ktorú nikto nečakal.

19. Podľa výpovede žalobkyne v 3. rade, ktorú taktiež žalovaná strana nespochybnila, žalovaná v 3. rade je dcérou nebohého Ľ.G. X.. V spoločnej domácnosti s otcom žila do svojich 21 rokov, kedy sa vydala. Vždy mali s otcom pekný vzťah. Otec bol rodinne založený, starostlivý, šikovný, vedel všetko urobiť. Venoval sa vnúčatám, hrával sa s nimi, kameroval ich, každú chvíľu svojho života využíval aktívne. Nechodil do krčmy. Stretávali sa vždy na oslavách. Chýba im všetkým, najviac mamke, ktorú všade vozil a robil jej taxikára. Doteraz sa so stratou otca nevie vyporiadať. Je to veľká ujma.

20. Podľa výpovede svedkyne Y. X., manželky žalobcu v 2. rade, v spoločnej domácnosti so svokrom žili od roku 1997 do jeho smrti. Tým, že sa vydala, získala ako keby druhého otca. Vychádzali spolu všetci dobre. Svokor stále chodil so svokrou, mala zdravotné problémy. Bol jej stále po ruke. Naraz ho niet.

21. Podľa článku 19 ods.2 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

22. Podľa čl. 1 ods. 2 Ústavy SR, Slovenská republika uznáva a dodržiava všeobecné pravidla medzinárodného práva, medzinárodné zmluvy, ktorými je viazaná a svoje ďalšie medzinárodné záväzky.

23. Podľa čl. 7 ods. 5 Ústavy SR medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách majú prednosť pred zákonmi.

24. Podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

25. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

26. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

27. Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa ods.1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby, alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

28. Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka výšku náhrady podľa ods. 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

29. Hypotézy právnych noriem a sankcii obsiahnutých v cit. § 11 a 13 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka, o ktoré žalobcovia opierajú svoje nároky na náhradu nemajetkovej ujmy v danej veci, sú relatívne neurčité. Určitosť týchto právnych noriem do nejakej miery dotvára judikatúra súdov, v ktorej bez akýchkoľvek pochybností bol už vytvorený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy pri úmrtí blízkeho príbuzného a ustálený aj okruh osôb, ktorým tento nárok patrí. Podľa ustálenej judikatúry zavinenie dopravnej nehody, pri ktorej zahynul blízky príbuzný, je nepochybne neoprávneným zásahom do osobnostných práv blízkych príbuzných obete, chránených ustanovením § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, a to konkrétne do práva na súkromie, ktorého súčasťou je aj rodinný život, ktorý zahŕňa najmä právo fyzickej osoby vytvárať, udržovať a rozvíjať vzájomné vzťahy a v ich rámci uplatňovať vlastnú osobnosť.

30. Žalobcovia sa žalobou domáhali na žalovanej náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá im bola spôsobená usmrtením Ľ. X. pri dopravnej nehode dňa 31.01.2018, ktorú zavinila vodička W.. W. B.. Žalobkyňa v 1. rade ako manželka nebohého Ľ. X., žalobca v 2. rade ako jeho syn a žalobkyňa v 3. rade ako dcéra nebohého. Ako žalovanú v spore označili poisťovňu, ktorá uzavrela zmluvu o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, ktorým bola dopravná nehoda spôsobená.

31. Žalovaná navrhovala žalobu žalobcov zamietnuť s odôvodnením, že podľa jej názoru ako poisťovňa povinná poskytovať náhradu škody na zdraví spôsobenej prevádzkou motorového vozidla podľa

Zákona č. 381/2001 Z.z. nie je pasívne vecne legitimovaná vo veciach náhrady škody spočívajúcej v nemajetkovej ujme, a keby aj bola, v danej veci absentuje priama príčinná súvislosť medzi nemajetkovou ujmou spôsobenou žalobcom smrťou ich manžela a otca Ľ. X. a poistnou udalosťou.

32. Súd sa nestotožnil s obranou žalovanej a prijal záver, že žalovaná v danej veci je pasívne legitimovaná a že žalobcovia žalobu proti nej podali oprávnene. Súd zastáva názor, že právny základ nárokov na náhradu nemajetkovej ujmy uplatnených žalobcami voči žalovanej ako poisťovni vyplýva už z rozsiahlej judikatúry, ktorá prostredníctvom najvyšších vnútroštátnych súdnych autorít (Najvyšší súd SR, Ústavný súd SR) jednoznačne a bez akýchkoľvek dôvodných pochybností už vyriešila všetky otázky týkajúce sa základu týchto nárokov, vrátane tých, ktoré žalovaná v konaní vzniesla. Súd preto nemal žiadne pochybnosti o právnom základe nárokov žalobcov uplatnených žalobou v danej veci voči žalovanej. K skutkovým zisteniam v danej veci a právnemu záveru vo vzťahu k dôvodnosti základu uplatnených nárok súd udáva:

33. Podľa § 193 Civilného sporového poriadku súd je viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnuteľný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti.

34. Vychádzajúc z citovanej právnej úpravy Civilného sporového poriadku súd bol v danej veci viazaný rozhodnutím vydaným v trestnom konaní vedenom na tunajšom súdu pod sp.zn. 7T 78/2018, teda rozhodnutím o tom, že skutok popísaný vo výroku právoplatného rozsudku Okresného súdu Kežmarok č.k. 7T 78/2018-319 zo dňa 19.07.2018 sa stal, že tohto skutku sa dopustila právoplatne odsúdená W.. W. B., a že týmto skutkom ods. W.. W. B. spáchala prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona, ktorý mal za následok smrť Ľ. X..

35. Ako už súd vyššie uviedol, súdna prax je už ustálená a jednotná pri posudzovaní nárokov na náhradu nemajetkovej ujmy pri úmrtí blízkeho príbuzného ako obete dopravnej nehody, ako aj pri ustálení okruhu osôb, ktorým tento nárok patrí. Jednoznačne tiež dospela k záveru, že pri úmrtí blízkeho príbuzného ako obete dopravnej nehody ide o zásah do osobnostných práv pozostalých chránených ust. § 11 Občianskeho zákonníka, a to konkrétne do práva na súkromie, ktorého súčasťou je aj rodinný život. U žalobcov došlo v dôsledku dopravnej nehody k úmrtiu im najbližšej osoby, manžela a otca, a tým k zásahu do ich súkromného a rodinného života. Následky sú trvalé a neodstrániteľné. Bola narušená celistvosť rodiny. Žalobkyňa v 1. rade náhle a neočakávane prišla o manžela, žalobcovia v 2. a 3. rade o otca. Následky sú nezvratné. Strata jedného blízkeho člena rodiny je objektívne neodčiniteľnou ujmou, ktorá postihuje všetkých členov rodiny, najviac tých najbližších, ktorí si následky v dôsledku traumy tým spôsobenej nesú so sebou po celý svoj život.

36. Súd na základe výsledkov vykonaného dokazovania zastáva názor, že nebohému Ľ. X. nemožno pričítať žiadne spoluzavinenie na predmetnom zásahu do osobnostných práv žalobcov. Podľa záverov vyslovených Ing. Štefanom Cirbusom, Hurbanová 16/4, 052 01 Spišská Nová Ves, znalcom z odboru „Doprava cestná“, vypracovanom pod č.18/2018 pre účely trestného konania vedeného OR PZ, odbor kriminálnej polície, Kežmarok, pod č. ČVS: ORP-29/VYS-KK- 2018, chodec Ľ. X. sa cez vozovku pohyboval po priechode pre chodcov. Na priechod vstupoval v čase, keď vľavo od neho vozidlo G. F., evidenčné číslo N. XXXBT, bolo vo vzdialenosti 78 až 83 m. Chodec by zrážke bol zabránil, keby na priechode chodcov zastavil. Vtedy by vozidlo G. F. prešlo popred neho. Vplyv oblečenia chodca na vznik predmetnej dopravnej nehody v tomto prípade je možné vylúčiť. Chodec svojou schôdzou nevytvoril vodičke náhlu ani neočakávanú prekážku, nevystúpil do oblasti do jazdnej dráhy z oblasti zakrytého výhľadu. V priestore, v ktorom sa pohyboval, boli dobré výhľadové pomery ako vodičky, tak aj chodca. Z technického hľadiska príčinou dopravnej nehody, ktorá sa odohrala na priechode pre chodcov v obci na suchej vozovke za nezníženej viditeľnosti, bolo to, že vodička vozidla G. F. nereagovala na pohyb chodca idúceho po priechode pre chodcov, čo malo za následok , že do neho narazila pravým predným rohom nebrzdeným vozidlom.

37. Otázka pasívnej legitimácie poisťovne v obdobných sporoch bola už judikovaná Súdnym dvorom EÚ, a to dvoma rozsudkami zo dňa 24.10.2013, a to rozsudkom vo veci Haasová C-22/12 a rozsudkom vo veci Drozdovs C-277/12. Podľa rozsudku vo veci Haasová C-22/12 ak vnútroštátne právo priznáva právo na náhradu nemajetkovej ujmy pri usmrtení osoby prevádzkou motorového vozidla, štát musí zabezpečiť právnu úpravu o poistnom krytí takejto ujmy. Podľa rozsudku vo veci Drozdovs C-277/12 toto

poistné krytie štáty nesmú limitovať pod 1.000 000 eur v prípade jedného škodového nároku. Nemôže byť pochýb, že ust. § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka priznávajú právo na náhradu nemajetkovej ujmy pri neoprávnenom zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. Podľa ustálenej súdnej praxe usmrtenie pri dopravnej nehode vyvoláva nielen občianskoprávnu zodpovednosť za škodu, ale aj občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv.

38. Spornou po týchto rozhodnutiach Súdneho dvora EÚ ostala iba otázka výkladu pojmu „škoda na zdraví“ podľa ust. § 4 ods. 1 písm. a) Zákona č. 381/2001 Z.z., tzn. otázka, či pod „škodou na zdraví„ podľa tohto osobitného zákona je potrebné rozumieť aj „nemajetkovú ujmu na zdraví“. Tu súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 31.07.2017 sp.zn. 6 MCdo 1/2016 publikovaný v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky číslo 8/2018 pod číslom R 61/2018, podľa ktorého jednoznačne: „Škodou pre účely zákona č.381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná.“ V tomto rozsudku Najvyšší súd SR podrobne rieši otázku, čo treba rozumieť pod pojmom „škoda“. Podľa odôvodnenia tohto rozsudku: „12. Pre posúdenie otázky pasívnej legitimácie poisťovne je rozhodujúce riešenie otázky, čo treba rozumieť pod pojmom škoda (použitým v ZoPZP). Pre účely tohto zákona treba pojem škoda vykladať extenzívne v tom zmysle, že tento pojem zahŕňa aj nemajetkovú ujmu, ktorej náhrada patrí pozostalým (po blízkej osobe, usmrtenej pri dopravnej nehode v súvislosti s prevádzkou motorového vozidla) z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv, spočívajúci v zásahu do ich práva na súkromný a rodinný život. Účelom poistenia za škody spôsobené prevádzkou motorových vozidiel je zmierniť dôsledky škôd, ku ktorým došlo v súvislosti s touto prevádzkou. Aj podľa dôvodovej správy k zodpovednostnému zákonu je usmrtenie pri dopravnej nehode najzávažnejším dôsledkom tejto udalosti. Pokiaľ podľa súdnej praxe usmrtenie pri dopravnej nehode vyvoláva nielen občianskoprávnu zodpovednosť za škodu, ale aj občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv, musí byť aj táto zodpovednosť predmetom poistného krytia. 13. Ak by mal platiť výklad pojmu škoda vychádzajúci z textu ZoPZP (gramatický výklad), resp. výklad vychádzajúci výlučne z ustanovení O.z. o zodpovednosti za škodu, teda ak by náhrada nemajetkovej ujmy pozostalých nemala byť predmetom poistného krytia, prinášalo by to značné majetkové riziko subjektov zodpovedajúcich za takúto nemajetkovú ujmu, ktoré by v individuálnych prípadoch mohlo viesť aj k ich bankrotu. Zároveň by to však mohlo znamenať aj neistotu pozostalých v tom smere, či im prisúdená náhrada bude aj skutočne poskytnutá, resp. riziko, že v prípadoch insolvencie (platobnej neschopnosti) zodpovedného subjektu táto nebude vymožiteľná. Neprijateľnosť týchto dôsledkov vyžaduje extenzívnu interpretáciu pojmu škoda pre účely ZoPZP tak, že doň patrí aj náhrada nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv pozostalých a teda že aj táto náhrada je predmetom poistného krytia. Pri výklade a aplikácii právnych predpisov totiž nemožno opomínať ich účel a zmysel, pričom platí, že súd nie je absolútne viazaný doslovným znením zákona, ale sa od neho smie (a dokonca musí) odchýliť, ak to vyžaduje účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť a pod. 14. Rozširujúci výklad pojmu škoda pre účely zodpovednostného zákona je pritom aj ústavne konformným, pretože zmierňuje, resp. odstraňuje disproporciu medzi zákonným úrazovým poistením, t.j. poistením pri pracovných úrazoch, a povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škody spôsobené prevádzkou motorového vozidla. Ak totiž dôjde pri dopravnej nehode k úmrtiu zamestnanca, ustanovenie § 94 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (v znení neskorších zmien a doplnení) zakladá pozostalým, ktorými sú manžel alebo manželka a nezaopatrené dieťa, nárok na jednorazové odškodnenie vo výške 730-násobku denného vymeriavacieho základu, najviac však vo výške 46 485,40 € (u manžela alebo manželky). Toto odškodnenie, i keď je limitované, nie je nič iné ako náhrada nemajetkovej ujmy, poskytovaná z úrazového poistenia. Niet žiadneho rozumného dôvodu, pre ktorý by náhrada nemajetkovej ujmy pozostalých pri usmrtení ich blízkeho ako zamestnanca pri dopravnej nehode mala byť predmetom poistného krytia (aj keď podľa iného zákona), zatiaľ čo v prípadoch, ak by nešlo o zamestnanca, by to tak byť nemalo. 15. Pri výklade pojmu škoda pre účely ZoPZP treba vychádzať z chápania tohto pojmu v komunitárnom práve. Zodpovednostný zákon bol totiž výsledkom transpozície smerníc Európskej únie, ktoré boli nahradené t. č. platnou Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti. Táto smernica síce nedefinuje pojem škoda, ale z jej textu je zrejmé, že pod týmto pojmom rozumie osobnú ujmu a škodu na majetku, resp. používa

slovné spojenie utrpenie "ujmy alebo škody", či používa termíny "akákoľvek ujma alebo škoda" alebo "akákoľvek škoda". Komunitárne právo chápe škodu ako majetkovú aj nemajetkovú ujmu, resp. za ujmu považuje škodu majetkovú aj nemajetkovú (tu por. napr. rozsudok SD EÚ zo 6. mája 2010 vo veci C-63/09 Axel Walz proti Clickair SA). 16. Napokon bez významu tu podľa dovolacieho súdu nemôže byť ani to, že k správnemu chápaniu pojmu škoda aj súvislostí zodpovednosti za ňu v komunitárnom práve nemožno dospieť izolovane od základov, na ktorých bolo komunitárne právo budované, teda na jednej strane od právnych poriadkov tých členských štátov Európskej únie, ktorých demokratické fungovanie nebolo (na rozdiel od situácie v dnešných tzv. postsocialistických štátoch) prerušené, na druhej strane potom aj od tých historických prameňov práva na území dnešnej Slovenskej republiky (niekdajšieho Československa), o ktorých demokratickom pôvode (charaktere) nevznikol dôvod pochybovať...".

39. Rozsudky Najvyššieho súdu SR, na ktoré poukazovala žalovaná strana, boli judikatúrou už prekonané, a to ďalšími aktuálnymi rozhodnutiami Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6Cdo 143/2017 zo dňa 27.02.2018, sp.zn. 6Cdo 206/2017 zo dňa 27.02.2018 a sp.zn. 8Cdo 6/2018 zo dňa 27.09.2018. Taktiež uznesením Ústavného súdu SR č.k. III. ÚS 666/2016-36 zo dňa 11.10.2016, v ktorom sa ústavný súd veľmi komplexne, zoširoka a podrobne vysporiadal s argumentáciou žalovanej aj v tomto konaní, pričom názor o možnosti extenzívneho výkladu pojmu „škoda" použitého v Zákone č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení nepovažoval za arbitrárny, či inak ústavne neudržateľný, a interpretačnú snahu žalovanej v relácii k záverečnej časti právnej vety rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci Haasová C-22/12 označil za účelovú a márnu. K prekonaniu záverov rozhodnutí, na ktoré poukazovala žalovaná, sa nakoniec už jednoznačne vyjadril Najvyšší súd SR v aktuálnom uznesení zo dňa 29.01.2019 sp.zn. 5Cdo 178/2018, v ktorom skonštatoval: „20. Dovolací súd, s ohľadom na argumenty uvedené v bode 19, považuje označené rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 MCdo 1/2016, 6 Cdo 143/2017, 6 Cdo 206/2017, 8 Cdo 6/2018 za rozhodnutia, ktoré predstavujú ustálenú prax v riešení otázky pasívnej legitimácie poisťovne v spore o náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, od ktorej sa odvolací súd neodklonil. Touto ustálenou praxou bol zároveň prekonaný právny názor uvedený v rozhodnutiach Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4 Cdo 168/2009, 4 Cdo 139/2011, 8 Cdo 219/2016, 3 Cdo 172/2012 a sp. zn. 3 Cdo 301/2012, na ktoré poukazovala dovolateľka...".

40. S poukazom na uvedené rozhodnutia Ústavného súdu SR a Najvyššieho súdu SR je teda aj podľa názoru súdu nepochybné, že pasívna legitimácia poisťovne v konaní vo veci nemajetkovej ujmy pri usmrtení osoby prevádzkou motorového vozidla je odôvodnená extenzívnym a euro konformným výkladom § 4 ods. 2 písm. a) Zákona č. 381/2001 Z.z., ktorý je potrebné vykladať tak, že poistenie zodpovednosti kryje aj nároky pozostalých na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka a pozostalí môžu tieto nároky uplatniť priamo proti poisťovateľovi v zmysle § 15 ods. 1 Zákona č. 381/2001 Z.z.

41. Vyššie uvedené právne závery sú podľa názoru súdu logicky zároveň odpoveďou aj na druhú námietku žalovanej v konaní v danej veci, spočívajúcu v tvrdení o absencii priamej príčinnej súvislosti nemajetkovej ujmy s poistnou udalosťou. Teda námietkou, ktorá v prípade jej opodstatnenosti by viedla k záveru o oslobodení žalovanej od plnenia náhrady nemajetkovej ujmy pozostalým podľa § 5 ods.1 písm. h) Zákona č. 381/2001 Z.z. (zodpovednosť za škodu, ktorej vznik nie je v príčinnej súvislosti s poistnou udalosťou). Ak judikatúra najvyšších súdnych autorít dospela k jednoznačnému záveru, že škodou pre účely Zákona č. 381/2001 Z.z. je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, a že v spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná, tým zároveň jednoznačne vyvrátila aj argumentáciu žalovanej o absencii priamej príčinnej súvislosti s poistnou udalosťou. Inak závery uvedených rozhodnutí podľa názoru súdu nemožno interpretovať. Súd v súvislosti s touto námietkou opätovne dáva do pozornosti bod 23. odôvodnenia rozsudku Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6 MCdo 1/2016 zo dňa 31.07.2017, podľa ktorého: „...takýto záver treba mimo akúkoľvek pochybnosť považovať i za obraznú vnútroštátnu bodku v diskusii na témy 1/ krytia nárokov pozostalých po obetiach dopravných nehôd na náhradu nemajetkovej ujmy povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu a 2/ tzv. pasívnej legitimácie povinných zmluvných poisťovní v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy pred všeobecnými súdmi.".

42. Pokiaľ ide o samotné priznanie náhrady nemajetkovej ujmy žalobcom v danej veci a jej konkrétnu výšku, rozhodujúcimi zákonnými ustanoveniami pre súd boli ust. § 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka.

Podľa týchto ustanovení fyzická osoba má právo aj na náhradu nemajetkovej ujmy, ak zadosťučinenie podľa ods. 1 (odstránenie následkov zásahu a primerané zadosťučinenie) by sa nezdalo postačujúce. Výšku náhrady určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Ust. § 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka sú relatívne neurčité hypotézy, ktorých výklad prešiel určitým právnym vývojom. Judikatúra nakoniec výklad ust. § 13 Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 11 Občianskeho zákonníka ustálila tak, že každý prípad smrti blízkeho príbuzného pri dopravnej nehode je prípadom hodným náhrady aj nemajetkovej ujmy v peniazoch.

43. Z dokazovania vykonaného v danej veci vyplýva, že v dôsledku protiprávneho konania vodičky W.. W. B. došlo u žalobcov náhle a neočakávane k strate manžela a otca, s ktorým tvorili plnohodnotne fungujúcu rodinu, a tým k zásahu do ich práva na ochranu súkromia a tým aj rodinného života. Následky tohoto zásahu sú nenapraviteľné. Satisfakciu vo forme odsúdenia vodičky za prečin usmrtenia nemožno vzhľadom na závažnosť ujmy a jej nezvrátiteľnosť považovať za dostatočnú satisfakciu. Pri náhlej a neočakávanej tragickej strate najbližšej osoby následkom smrti žiadna z morálnych foriem zadosťučinenia nie je postačujúca. Súd preto v súlade s judikatúrou aj v danej veci zastáva názor, že sú splnené predpoklady aj pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy žalobcom v peniazoch. Náhradou nemajetkovej ujmy v peniazoch síce nemožno odčiniť smrť blízkej osoby, kedy následok je nezvratný. Hodnotu ľudského života nepochybne nemožné vyčísliť a ochudobnenie žalobcov v rodinnom živote je nenapraviteľné. Smrť blízkej osoby prišla neočakávane, o to viac žalobcov zasiahla. Výsluchmi žalobcov a svedkyne bolo preukázané, že nebohý manžel a otec bol pevnou súčasťou dobre fungujúcej rodiny, psychickou a fyzickou každodennou oporou hlavne manželke, o ktorú sa vzhľadom na jej zdravotné problémy a vek aj fyzicky staral. Bol tiež súčasne pevným zázemím pre celú rodinu, vrátane deti, aj keď boli už vydaté a mali vlastné rodiny. Účelom náhrady nemajetkovej ujmy je zmierniť následky, ktoré spôsobila smrť blízkej osoby v rodinnom živote jej najbližších, prežitú traumu, stratu zázemia, citové strádanie a v neposlednej miere aj ekonomické zázemie, pomoc vo finančnej oblasti. Má pomôcť pozostalým zmierniť ich žiaľ, má aj satisfakčnú funkciu, má zmierniť dôsledky neoprávneného zásahu do ich práva na súkromie a hlavne na rodinný život a všetko čo s tým súvisí. Náhrada nemajetkovej ujmy, na ktorú žalobcom vznikol nárok, poskytnutá v peniazoch, môže aspoň čiastočne prispieť k zmierneniu vzniknutého stavu, čo je napokon aj jej zmyslom a účelom. Preto súd aj v danej veci mal za to, že žalobcom prislúcha voči žalovanej nárok na náhradu aj nemajetkovej ujmy.

44. Vo vzťahu k výške nemajetkovej ujmy súd vykonal dokazovanie všetkými dôkazmi navrhnutými žalobcami, a to výsluchom žalobcov a svedkyne, manželky žalobcu v 2. rade Y. X.. Návrh žalovanej strany na vykonanie dokazovania výsluchom aj svedkyne vodičky W.. W. B., ktorá sa na predvolanie na pojednávanie dňa 09.11.2021 nedostavila, žalovaná vzala späť, netrvala na jej výsluchu a žiadala súd rozhodnúť bez neho iba na základe ostatných dôkazov vykonaných na pojednávaní.

45. Dôkazné bremeno vo vzťahu k výške uplatnených nárokov zaťažovalo žalobcov. Civilný proces sporový sa riadi princípmi dispozičným a prejednacím, princípom kontradiktórnosti, princípom koncentrácie a s ním spojeným princípom formálnej pravdy. Pre úspech v sporovom konaní je nevyhnutné, aby strana sporu uniesla svoje dôkazné bremeno, tzn. dokázala pred súdom pravdivosť svojich tvrdení o relevantných hmotnoprávnych skutočnostiach. Primárne by všetky relevantné a rozhodujúce skutkové tvrdenia žalobcu mali byť uvedené v žalobe. Unesenia dôkazného bremena, ako predpoklad úspechu strany sporu v konaní, je dôležitým definičným znakom civilného sporového konania. Za „svoj“ výsledok konania je takto plne zodpovedná sporová strana. Rovnako dôležitým znakom sporového procesu je uplatnenie prejednacieho princípu, podľa ktorého súd nemôže vykonať dôkazy, ktoré strany sporu nenavrhli. V klasickom spore je uvedenie a preukázanie relevantných skutočností povinnosťou a zodpovednosťou sporových strán za minimálnej procesnej aktivity súdu a vec je „zrelá“ na meritórne rozhodnutie nie až vtedy, keď boli všetky relevantné skutočnosti preukázané, ale už v momente, keď niektorá zo sporových strán prestala (resp. premeškala príležitosť) „posúvať“ spor k ďalším skutkovým zisteniam. V klasickom sporovom konaní súd nevystupuje v pozícii aktívneho vyšetrovateľa, ale v pozícii arbitra, ktorý zistí skutkový stav len z komponentov, ktoré do konania dodali sporové strany. Úlohou súdu teda nie je aktívne vyhľadávať skutkové zistenia a snažiť sa o poznanie „objektívnej“ či „materiálnej“ pravdy, ale zistiť skutkový stav v miere primeranej procesnej aktivite sporových strán. Bez tejto aktivity strán súd v zisťovaní skutkového stavu nepokračuje, uzavrie proces vytvárania skutkového základu pre meritórne rozhodnutie a vec rozhodne. Neúspešnej strane sa tak v konkrétnom prípade môže skutkový stav javiť ako zistený nedostatočne, avšak jeho zisťovanie bolo v súlade s koncepciou sporového konania ukončené ako dôsledok nedostatočnej procesnej aktivity

strany sporu (k tomu bližšie pozri vyššie uvedený Veľký komentár, z ktorého súd citoval, strana 798, výklad k § 215 Civilného sporového poriadku).

46. V civilnom sporovom konaní preto aj pri výsluchu strán a svedkov ako jedných z dôkazných prostriedkov v zmysle § 187 ods. 2 Civilného sporového poriadku v rámci dokazovania je namieste istá zdržanlivosť súdu v tom zmysle, aby svojimi otázkami na strany a svedka nenahrádzal aktivitu strán, respektíve ich právnych zástupcov spôsobom, ktorý by v konečnom dôsledku mohol viesť k tomu, že tá ktorá strana v dôsledku takej aktivity súdu unesie alebo neunesie svoje dôkazné bremeno. Pýtať sa tak majú predovšetkým strany, respektíve ich zástupcovia, keďže za výsledok sporu a skutkový základ pre rozhodnutie sú zodpovedné len sporové strany. V danej veci ako žalobcovia, tak aj žalovaná strana, boli na pojednávaní dňa 09.11.2021 zastúpení právnymi zástupcami, ktorí po vykonaní dokazovania oboznámením obsahu predložených listinných dôkazov a výsluchom žalobcov a svedkyne Y. X. zhodne uviedli, že nemajú už žiadne ďalšie skutočnosti, ktoré by k veci chceli uviesť, ani žiadne ďalšie dôkazné návrhy a navrhli, aby súd pristúpil k meritórnemu rozhodnutiu sporu. Za danej situácie, keď sporové strany zodpovedné za výsledok sporu prestali „posúvať“ spor k ďalším skutkovým zisteniam, súd vychádzajúc z vyššie uvedených princípov platných pre civilné sporové konanie nemohol (vzhľadom na princíp nestrannosti súdu a rovnosti strán ani nesmel) urobiť nič iné, ako pristúpiť k meritórnemu rozhodnutiu sporu vychádzajúc z daného zisteného skutkového stavu, ktorý súdu umožňoval spor rozhodnúť. Tento stav však neumožňoval súdu vyhovieť žalobe žalobcov v celom nimi požadovanom rozsahu.

47. Vychádzajúc z výsledkov vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že v prípade žalobkyne v 1. rade ako manželky zomrelého Ľ. X. bolo namieste pri danom zistenom skutkovom stave priznať jej náhradu nemajetkovej ujmy len vo výške 35.000 eur, v prípade žalobcu v 2. rade ako plnoletého zaopatreného syna, ktorý žil so svojou rodinou a s otcom v spoločnej domácnosti len vo výške 20.000 eur a žalobkyni v 2. rade ako vydatej zaopatrenej dcére, ktorá nežila s otcom v spoločnej domácnosti len vo výške 10.000 eur.

48. Zákon nestanovuje žiadne normatívne kritéria pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v prípade treťou osobou spôsobeného usmrtenia blízkej osoby. Vychádzajúc z relatívne neurčitej hypotézy ust. § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, podľa ktorej výšku náhrady súd určí s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, súd v rámci voľnej úvahy súdu v súlade s princípom spravodlivosti prihliadal na závažnosť ujmy a všetky okolnosti ako na strane poškodených, tak aj na strane pôvodcu zásahu, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti jednotlivých žalobcov došlo. Súd pritom vychádzal z kritérií, ktoré pre obdobné prípady zosumarizoval Ústavný súd ČR v rozhodnutí sp.zn. I. ÚS 2844/14 zo dňa 22.12.2015. Ten v bode 53. citovaného rozhodnutia ako okolnosti, ktoré je treba skúmať na strane poškodeného uviedol: „ Okolnosti, jenž je třeba zkoumat na straně poškozeného, mohou být podle rozvíjející sa doktríny zejména a) intenzita vzťahu žalobcu se zomřelým, b) věk zomřelého a pozostalých, c) otázka hmotné závislosti pozustalého na usmrtené osobě, d) případné poskytnutí jiné satisfakce.“. Následne v bode 54. odôvodnenia uvádza: „Okolnosti na straně odpovědné osoby (puvodce zásahu), jsou a) postoj žalovaného (lítosť, náhrada škody, omluva a pod.), b) dopad události do duševní sféry puvodce - fyzickej osoby, c) jeho majetkové poměry, d) míra zavinení, ev. míra spoluzavinení usmrcené osoby“.

49. Pokiaľ ide o okolnosti na strane zodpovednej osoby, súd vychádzal zo zistení, že ujma žalobcom bola spôsobená vodičkou W.. W. B. z nedbanlivosti, pričom neboli zistené žiadne priťažujúce okolnosti na jej strane. Pri vedení vozidla vodička nebola pod vplyvom alkoholu alebo akejkoľvek omamnej látky. Odsúdenie vodičky v zmysle zásad práva je tiež istou satisfakciou žalobcov v danej veci, aj keď určite nie dostatočnou. Súd len dodáva, že žiadna zo strán neuviedla žiadne tvrdenia a nenavrhla žiadne dokazovanie vo vzťahu k postoju vodičky k celej udalosti. Ako už súd vyššie uviedol, vykonaným dokazovaním neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali záver o spolu zavinení Ľ. X. na dopravnej nehode. Preto v danej veci nebolo namieste žiadne krátenie výšky primeranej náhrady nemajetkovej ujmy z dôvodu spolu zavinenia obete na zásahu do osobnostných práv žalobcov.

50. Pokiaľ ide o okolnosti na strane žalobcov, súd vychádzal zo zistenia, že žalobkyňa v 1. rade čase smrti manžela mala 67 rokov a bola po 10 operáciách. V čase smrti manžela žila v spoločnej domácnosti v rodinnom dome so svojim manželom, synom (žalobcom v 2. rade) a jeho rodinou, teda aj s nevestou a vnúčatami. Z výsluchu žalobcov v 1. a 2. rade vyplýva, že žalobkyňa v 1. rade bola vzhľadom na svoj

zdravotný stav a prekonaných 10 operácií z dôvodu úniku moču a stolice obmedzená v dlhšom pobyte vonku a v cestovaní autobusom, a odkázaná na sprevádzanie manželom. Žalobkyňa v 1. rade žila v manželstve s manželom cca 47 rokov. V oblasti starostlivosti o rodinný dom, domácnosť a vo všetkých záležitosti celej rodiny sa plne spoliehala na manžela, ktorý vedel všetko na dome a v domácnosti urobiť, vedel všetkým poradiť, a ktorý podľa výpovedí žalobcov a svedkov bol tým pevným citovým zázemím nie len pre ňu, ale aj pre celú rodinu. Je tak nepochybné, že žalobkyni v 1. rade v dôsledku smrti manžela, s ktorým žila harmonickým rodinným životom desiatky rokov, a na ktorého sa plne vo všetkom spoliehala, vznikla nenapraviteľná ujma. Súd považoval za preukázané, že vzťah manželov vykazoval vysokú mieru vzájomnej citovej naviazanosti a spolupatričnosti. Žalobkyňa v 1. rade manžela stratila vo veku 67 rokov, kedy človek citové útrapy a straty znáša ťažšie, kedy bola na neho silne citovo naviazaná a do určitej miery vzhľadom na zdravotný stav aj odkázaná na jeho fyzickú prítomnosť a starostlivosť. Smrťou manžela sa jej skončil nenávratne a nenapraviteľne život, ktorý dovtedy poznala. Po jeho smrti je do určitej miery odkázaná na syna a nevestu, ktorí s ňou žijú v spoločnej domácnosti, ktorí sú však v produktívnom veku a nemôžu jej plne poskytnúť to, čo jej poskytoval manžel. Za danej situácie súd mal za to, že primeraná a požiadavke spravodlivosti zodpovedajúca výška nemajetkovej ujmy, ktorá vznikla žalobkyni v 1. rade, zodpovedá sume 35.000 eur.

51. Pri určení tejto výšky náhrady v prípade žalobkyne v 1. rade súd vychádzajúc z rozsudku Najvyššieho súdu SR zo dňa 31.07.2017 sp.zn. 6 MCdo 1/2016 publikovaného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky číslo 8/2018 pod číslom R 61/2018, vzal do úvahy predovšetkým komparáciu požadovanej nemajetkovej ujmy u žalobkyne v 1. rade ako pozostalej manželky s výškou náhrady upravenou zákonným úrazovým poistením, t.j. poistením pri pracovných úrazoch. Ak totiž dôjde pri dopravnej nehode k úmrtiu zamestnanca, ustanovenie § 94 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších zmien a doplnení zakladá pozostalej manželke nárok na jednorazové odškodnenie vo výške 730-násobku denného vymeriavacieho základu, najviac však vo výške 46.485,40 eur. Súd v danej veci nezistil žiadne mimoriadne okolností, pre ktoré by náhrada nemajetkovej ujmy pozostalej manželke v danej veci mala byť vyššia (50.000 eur), ako je zákonom stanovená zákonným úrazovým poistením (46.485,40 eur). Ďalej súd vychádzajúc z princípu právnej istoty, z právnej zásady, v zmysle ktorej všeobecné súdy sú povinné zohľadňovať svoju vlastnú rozhodovaciu činnosť, v súlade s ústavným princípom rovnosti všetkých subjektov v právach rozhodovať v určitých medziach v tom zmysle, aby v porovnateľných veciach nedochádzalo k zásadným, neodôvodniteľným rozdielom, pri výške ujmy, zohľadnil aj rozhodovanie súdov v porovnateľných veciach. Z komplexného prehľadu spracovaných rozhodnutí súdov SR vo veciach náhrady nemajetkovej ujmy pozostalým obsiahnutého v Bulletine Slovenskej advokácie číslo 9/2017 spracovaného autorom JUDr. Róbert Šorl, PhD. v rámci článku „ Náhrada nemajetkovej ujmy (bolestné za smútok) pozostalého príbuzného. Stav a východiská.„ vyplýva, že sumy náhrad priznané súdmi pozostalým manželom sa pohybujú vo výškach od 100.000 eur do 4.000 eur, a to v závislosti na konkrétnych okolnostiach prípadu. V danom prípade, ako súd už uviedol, súd nezistil mimoriadne okolností, pre ktoré by náhrada nemajetkovej ujmy pozostalej manželke v danej veci mala byť vyššia ako zákonom stanovená výška náhrady ujmy pri zákonnom úrazovom poistení (vyššia ako 46.485,40 eur), pričom u žalobkyne v 1. rade zohľadnil na jednej strane skutočnosť, že nešlo o spolu zavinenie obete na zásahu, a na druhej strane však tiež vek žalobkyne, v ktorom manžela stratila, to, že sa jedná o pozostalú manželku, ktorá žila a žije v spoločnej domácnosti v rodinnom dome aj so ženatým synom a jeho rodinou, ktorý do určitej miery prevzal starostlivosť a zodpovednosť za rodinu a domácnosť (aj keď prirodzene nikdy nenahradí manžela), a že žalobkyňa nebola na starostlivosť manžela či už fyzicky alebo výživou úplne odkázaná. Vzhľadom na všetky tieto skutočnosti súd náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 35.000 eur považoval za primeranú a spravodlivú.

52. Pokiaľ ide o nárok žalobcu v 2. rade, syna nebohého Ľ. X., tu súd za primeranú a všetkým vyššie uvedeným kritériám zodpovedajúcu sumu považoval sumu 20.000 eur (nie požadovaných 50.000 eur). Pri znížení požadovanej náhrady súd prihliadol najmä na to, že žalobca v 2. rade stratil otca vo veku, kedy bol už dospelý, mal 45 rokov, bol zaopatrený a mal vlastnú rodinu. Nebol odkázaný na výživu a ani starostlivosť otca. Bol samostatný a mal svoju rodinu. Súd však u žalobcu v 2. rade na druhej strane zohľadnil to, že žil v čase smrti s otcom v spoločnej domácnosti v rodinnom dome, v dôsledku čoho citová ujma u tohto žalobcu vzhľadom dennodenné intenzívne prežívanie rodinných vzťahoch s otcom bola nepochybne silnejšia ako u žalobkyne v 3. rade. U žalobcu sa po smrti otca tiež podstatnejšie zmenil život, nakoľko ako syn a muž po smrti otca prevzal pozíciu hlavy rodiny, zodpovednosť a starostlivosť okrem svojej rodiny aj o žalobkyňu v 1. rade ako matku, s ktorou žije v spoločnej

domácnosti. Komplexný prehľad spracovaných rozhodnutí súdov SR vo veciach náhrady nemajetkovej ujmy pozostalým obsiahnutého v Bulletine Slovenskej advokácie číslo 9/2017 spracovaného autorom JUDr. Róbert Šorl, PhD. v rámci článku „Náhrada nemajetkovej ujmy (bolestné za smútok) pozostalého príbuzného“. Stav a východiská „neobsahuje sumy náhrad priznaných súdmi plnoletým deťom. Súd vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti a okolnosti celej veci náhradu nemajetkovej ujmy 20.000 eur u žalobcu v 2. rade považoval za primeranú a spravodlivú.

53. Pokiaľ ide o žalobkyňu v 3. rade, dcéru nebohého Ľ. X., tu súd za primeranú a všetkým vyššie uvedeným kritériám zodpovedajúcu sumu považoval sumu 10.000 eur (nie požadovaných 35.000 eur). Pri znížení požadovanej náhrady súd prihliadol najmä na to, že žalobkyňa v 1. rade stratila otca vo veku, kedy bola už dospelá, mala 43 rokov, bola zaopatrená a mala svoju vlastnú rodinu. Nebola odkázaná na výživu ani na starostlivosť otca. Bola samostatná a mala svoju rodinu. Na rozdiel od žalobcu v 2. rade od svojich 21 rokov nežila s otcom v spoločnej domácnosti v rodinnom dome. S otcom sa stretávali na oslavách. V dôsledku toho súd zastáva názor, citová ujma u tejto žalobkyne nebola tak intenzívna ako u žalobcu v 2. rade, ktorý s otcom svoj citový život prežíval dennodenne, a ktorému sa po smrti otca tiež podstatnejšie zmenil život, nakoľko ako syn a muž po smrti otca prevzal pozíciu hlavy rodiny, zodpovednosť a starostlivosť okrem svojej rodiny aj o žalobkyňu v 1. rade ako matku, s ktorou žije v spoločnej domácnosti. Súd vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti a okolnosti celej veci náhradu nemajetkovej ujmy 10.000 eur u žalobkyne v 3. rade považoval za primeranú a spravodlivú.

54. Na základe uvedeného súd v danom posudzovanom prípade a jeho konkrétnych okolnostiach žalobe žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy vyhovel v rozsahu uvedenom vo výroku rozsudku. Nad sumy priznané súdnym rozhodnutím žalobu zamietol.

55. Podľa § 255 ods.1 Civilného sporového poriadku súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo (§ 255 ods.2 CSP).

56. Všetci žalobcovia v základe nároku boli plne úspešní. Rozhodnutie o výške nárokov záviselo len od úvahy súdu. Preto súd priznal každému zo žalobcov nárok na náhradu trov konania proti žalovaným v plnom rozsahu im prisúdenej sumy náhrady, ktorý je žalovaná povinná im zaplatiť. Súd tu dáva do pozornosti napr. Veľký komentár k Civilnému sporovému poriadku - Števček, M., Ficová,S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H.Beck, 2016 k § 255 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého: „Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo) alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti“. V tejto súvislosti súd poukazuje napr. aj na rozsudok Krajského súdu v Trnave sp.zn. 9Co 130/2017.

57. Súd zastáva názor, že v prípadoch, keď rozhodnutie o výške plnenia závisí len od úvahy súdu a súčasne žalobca neuplatnil žalobou výšku plnenia v zjavne nedôvodnej výške, predstavujúcej šikanózny výkon práva, motivovanej len snahou o navýšenie trov konania, nemožno od žalobcu spravodlivo očakávať, aby sa presne „trafil“ do úvahy súdu, pokiaľ ide o výšku plnenia. Preto je namieste priznať plnú náhradu trov konania, ak bol žalobca v základe plne úspešný aj vtedy, ak čo do výšky bol úspešný len v časti. I keď Civilný sporový poriadok nemá ustanovenie totožné s ust. § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30.06.2016, ktoré bolo priamym zákonným podkladom pre to, aby aj v prípade len čiastočného úspechu mohla byť priznaná plná náhrada trov konania, ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu, vyššie uvedené závery právnej teórie a praxe svedčia o tom, že ani v podmienkach novej procesnej úpravy niet dôvod na ustúpenie od takého záveru. Úvaha súdu pri určení výšky nárokov žalobcov sa tu týkala skutkových okolností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie o výške priznaného plnenia, nie čo do základu uplatneného nároku. Pričom tak, ako tomu bolo aj v zmysle § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku, tak aj v súčasnosti podľa ust. § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku v spojení s čl. 3 a čl. 4 ods. 2 Civilného sporového poriadku, sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta v takom prípade vypočíta a určí len z výšky súdom priznaného plnenia.

58. O výške náhrady trov konania rozhodne súd v súlade s ust. § 262 ods.2 Civilného sporového poriadku po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. Rovnako samostatným uznesením súd v súlade s § 2 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a výpise z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ Zákon o súdnych poplatkoch“) rozhodne o povinnosti zaplatiť súdny poplatok za žalobu vzhľadom na zákonné oslobodenie žalobcov od tejto povinnosti. Podľa § 14 ods. 4 Zákona o súdnych poplatkoch v konaní podľa tohto zákona koná a rozhoduje vyšší súdny úradník.

**Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní od jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Kežmarok na Krajský súd v Prešove (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Podľa § 363 Civilného sporového poriadku v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 Civilného sporového poriadku rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 Civilného sporového poriadku odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 Civilného sporového poriadku odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 Civilného sporového poriadku prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak
a) sa týkajú procesných podmienok,
b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č.233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov.